

Mare de Déu de la Font de la Salut. Aquest, més recent, ja que data del segle XVII, està edificat sobre la roca, aquesta roca tan característica de tot el Collsacabra. Tal com es diu popularment, al Collsacabra no s'hi entra ni per terra, ni per mar, sinó per roca, i la Salut n'és un exemple.

Antigament era el lloc de confluència dels camins rals que anaven de Vic a Amer i de Rupit a Sant Feliu de Pallerols. Per això, en Jaume Carbonès, pagès d'una masia propera, va escollir aquest indret per col·locar-hi una petita imatge de la Verge. Era l'any 1642. En poc temps la devoció de la gent de les contrades i dels vianants i comerciants que per allí passaren anà creixent. Al cap de poc, en Jaume Carbonès va construir una capelleta més gran, que es va beneir el 21 de setembre (d'aquí que l'aplec es celebri en aquesta data) i va obtenir el permís per estar-hi d'ermità. El seu hereu i fill hi va fer construir un petit campanar per anunciar les misses i les altres funcions religioses. Igual que en el cas de Cabrera, la col·laboració dels devots va ser molt important en la construcció i ampliació del santuari. Els habitants de les rodalies aportaven materials i coses necessàries per a la fàbrica del santuari; altres el treball de les persones i animals; els que venien de més lluny aportaven almoines, per tal de gaudir de la protecció de la Mare de Déu.

Des d'aquest punt, el menys elevat dels tres santuaris (1.050 m) la vista és també esplèndida: el Canigó, la línia fumosa del mar amb el golf de Roses al fons, l'Alta Garrotxa, les valls d'en Bas i d'Hostoles...

Molts de nosaltres recordarem, en temps passats, quan l'estiu omplia l'hostatgeria del santuari d'estiuejants de diversos punts de Catalunya, que any rere any es trobaven als porxos del santuari. A les tardes, les dones amb els ganxets i les puntes feien petar la xerrada, mentre la mainada jugava i demanava, a crits, el berenar.

L'aplec de la Salut és el dia 21 de setembre i, d'uns anys cap aquí, s'ha anat recuperant. Actualment l'aplec és molt concorregut i s'hi fan activitats durant tot el dia, des d'una trobada de motos antigues a jocs de cucanya i una audició d'havaneres, sense oblidar, evidentment la missa solemne cantada per la Coral Parroquial de Sant Feliu de Pallerols.



*Santuari de la Mare de Déu de la Font de la Salut  
Foto: J. M. Melcior*

### **El santuari del Far**

El santuari de la Mare de Déu del Far està situat al capdamunt de l'extrem de la cinglera que fa de marge septentrional a la vall del Ter des del puig de la Força. El Far és la punta més oriental d'aquesta cinglera, que és una de les més impressionants de Catalunya. El santuari del Far està a 1.123 m d'altitud sobre el nivell del mar, i des de la punta d'aquesta cinglera que sembla la proa d'un vaixell, la vista és de tal bellesa que ens deixa a tots bocabadats. Des dels Pirineus a la vall d'Hostoles, de les terres del Gironès i la Selva fins a les Guillerries, de les illes Medes a Montserrat.

L'església actual és del segle XVII, però el santuari es documenta des del segle XIII. L'església té una especial bellesa, tota de pedra, petita, arraulida sobre la muntanya, sembla que ens convidi a refugiar-nos en les seves entranyes. És una edificació massissa, com les masies d'aquestes contrades, d'aquesta pedra mil·lenària que a tots ens transmet seguretat i confort. I dins, protegits, la mirada càlida de la Mare de Déu del Far ens empara. Aquesta imatge d'alabastre, del segle XV, tan ben esculpida, tan maternal, tan a prop nostre. Per a mi és una de les marededéus més boniques, m'atreveria a dir, de tot Catalunya. I amb aquesta actitud tan humana d'alimentar el fill que ha nascut de les seves entranyes.

El Far, com tots els santuaris, també compta amb la gran ajuda de fidels i devots que col·laboren, encara avui, en la seva conservació. N'és un exemple l'Associació d'Amics del Far, que des del 1990, primer amb Salvador Sunyer com a president i ara